



רע"פ 8992/14 - אברהם רפאל נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 8992/14

לפני: כבוד השופט א' שהם

המבקש: אברהם רפאל

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, מיום 3.12.2014, בע"פ 39563-08-14, שניתן על-ידי כב' השופטים ד' ברלינר - נשיאה; ג' קרא - סג"נ; מ' סוקולוב

בשם המבקש: עו"ד דוד גולן

החלטה

1. לפני בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (כב' הנשיאה ד' ברלינר, אב"ד, וכב' השופטים: ג' קרא, סג"נ; ו-מ' סוקולוב), בע"פ 39563-08-14, מיום 3.12.2014, במסגרתו נדחה ערעורו של המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום לתעבורה בתל אביב-יפו (כב' השופטת ד' סעדון) (להלן: בית המשפט לתעבורה), בגמ"ר 2069-04-13, מיום 2.7.2014.

בד בבד עם הבקשה לרשות ערעור, הגיש המבקש בקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר בפועל, אשר הושת עליו. בהחלטתי מיום 30.12.2014, הוריתי על עיכוב ביצוע העונש עד להכרעה בבקשה לרשות ערעור.

רקע והליכים קודמים

2. מעובדות כתב האישום עולה, כי ביום 16.11.2012, בשעה 16:30, נהג המבקש ברכב מונית מסוג מרצדס (להלן: המונית), ברחוב צה"ל בקרית אונו. באותה עת חצה יגאל הופמן ז"ל (להלן: המנוח) את רחוב צה"ל, בסמוך לבית מספר 59, על מעבר חציה המשורטט על הכביש, והמסומן באמצעות תמרורים ג-7, ו-ה-8 (להלן: מעבר החציה). המבקש נכנס עם המונית למעבר החציה, מבלי לתת זכות קדימה, ופגע במנוח (להלן: התאונה). כתוצאה מן הפגיעה הושלך המנוח מספר מטרים על הכביש, וספג פגיעה קשה בראשו וחבלות בחלקי גופו. ביום 13.3.2013, נפטר המנוח מפציעותיו בתאונה.

3. ביום 20.2.2014, גובש הסדר טיעון בין הצדדים, לפיו הודה המבקש בעובדות כתב האישום (להלן: הסדר הטיעון). לענין העונש, הוסכם בין הצדדים, במסגרת הסדר הטיעון, כי המבקש יפסל לנהיגה לצמיתות; כי המבקש ישלם פיצוי בסך של 10,000 ₪ למשפחת המנוח; כי המאשימה תעתור להטיל על המבקש עונש של 10 חודשי מאסר בפועל, ואילו ההגנה תהיה חופשיה בטיעוניה לגבי רכיב ענישה זה; וכי בית המשפט יטיל על המבקש קנס על-פי שיקול דעתו. ביום 25.2.2014, הורשע המבקש על-ידי בית המשפט לתעבורה בעבירה שיוחסה לו: גרם מוות ברשלנות, לפי סעיף 304 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), ביחד עם סעיפים 64 ו-40 לפקודת התעבורה [נוסח חדש] (להלן: פקודת התעבורה).

4. במסגרת גזר דינו, פנה בית המשפט לתעבורה ליישומן של הוראות תיקון 113 לחוק העונשין. ראשית, הודגש, כי במקרה זה, נפגע ערך קדושת החיים בצורה המקסימאלית. בהמשך, עמד בית המשפט לתעבורה על נסיבות ביצוע העבירה, בעניינו של המבקש, וקבע כי "הרשלנות שהפגין הנאשם היא ברף הגבוה". לאחר מכן, תוארה מדיניות הענישה הנהוגה במקרים דומים, ונקבע, כי מתחם הענישה נע בין 9 או 10 חודשי מאסר לבין 24 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט נתן את דעתו לתסקיר שירות המבחן בעניינו של המבקש, לפיו הומלץ להטיל על המבקש עונש של מאסר בעבודות שירות וצו מבחן ל-6 חודשים; ולנסיבותיו האישיות של המבקש (גילו המופלג; הטראומה שנגרמה לו; והשפעת עונש המאסר בפועל על רעייתו, שמצבה הבריאותי רעוע). בשים לב למכלול שיקולי הענישה, השית בית המשפט לתעבורה על המבקש את העונשים הבאים: פסילת רישיון נהיגה בפועל לצמיתות; 36 חודשי מאסר, מתוכם 9 חודשי מאסר בפועל והיתרה על תנאי, למשך 3 שנים; ותשלום קנס בסך 5,000 ₪.

5. המבקש ערער על חומרת העונש לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו. לטענתו של המבקש, בית המשפט לתעבורה החמיר עימו, יתר על המידה, במסגרת גזר דינו. נטען, לענין זה, כי ראוי היה להקל עם המבקש, ולהעניק משקל משמעותי יותר להודאתו של המבקש; לנסיבותיו האישיות הקשות; ולתסקיר שירות המבחן. בית המשפט המחוזי דחה את הערעור, בפסק דין מנומק, מיום 3.12.2014, בקובעו, כי: "כאשר מדובר ברכב ציבורי הפוגע בהולך רגל בתוך מעבר חציה, לא ניתן להסתפק בענישה שאין בה רכיב של מאסר. הענישה שהטיל בית משפט קמא מידתית וראויה"

הבקשה לרשות ערעור

6. בבקשה שלפניי נטען, כי בית המשפט לתעבורה לא גזר את דינו של המבקש בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין (להלן: תיקון 113). לטענת המבקש, בית המשפט לתעבורה שגה בקביעת מתחם הענישה, שכן במקרה דנן, נקבע רף תחתון זהה כמעט לרף העליון אשר הוסכם בהסדר הטיעון. נוסף על כך, טען המבקש כי, במסגרת קביעת מדיניות הענישה הנוהגת, התעלם בית המשפט לתעבורה ממקרים דומים, בהם גזרו בתי המשפט עונשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות. לפיכך, גם בית המשפט המחוזי, כך לשיטתו של המבקש, טעה עת הגיע למסקנה, כי לא נפלה שגגה בקביעת מתחם הענישה, ובקביעת העונש. עוד סבור המבקש, כי הערכאות הקודמות לא נתנו כלל משקל לשיקולים שאינם קשורים בביצוע העבירה, ובכלל זה: לנסיבות האישיות החריגות של המבקש; לשיקולי שיקומו; לתסקיר שירות המבחן, ולחוות-הדעת הפסיכיאטרית, בעניינו של המבקש, שהוגשה לבית המשפט המחוזי.

דיון והכרעה

7. עניינה של הבקשה דנן הוא בהשגה על מידת העונש שנגזר על המבקש. הלכה מושרשת היא, כי השגה על חומרת העונש אינה מצדיקה מתן רשות ערעור, למעט במקרים נדירים, בהם העונש אשר הוטל על המבקש חורג באורח קיצוני ממדיניות הענישה הראויה והמקובלת בעבירות דומות (רע"פ 8719/14 יעקב בן טולילה נ' מדינת ישראל (14.1.2015); רע"פ 7471/14 חטיב נ' מדינת ישראל (1.12.2014); רע"פ 7413/14 דוד נ' מדינת ישראל (17.11.2014). לאחר עיון בבקשה, מצאתי, כי העונש שנגזר על המבקש מבטא, באופן הולם, את מדיניות הענישה במקרים כגון דא, ואיננו סוטה ממנה (השוו: רע"פ 329/14 אנדריי פושינסקי נ' מדינת ישראל (19.3.2014); רע"פ 9454/12 טקאטקה נ' מדינת ישראל (7.1.2013); רע"פ 9040/12 אלמקייס נ' מדינת ישראל (2.1.2013)).

8. יודגש, בהקשר זה, כי בית משפט זה קבע, לא אחת, כי מדיניות הענישה הראויה בעבירות של גרימת תאונת דרכים קטלנית ברשלנות, הינה השתת עונש מאסר בפועל. בכך ניתן ביטוי לערך קדושת החיים ולשיקולי ההרתעה (ע"פ 6755/09 אלמוג נ' מדינת ישראל (16.11.2009). מעבר לכך שלא נמצא מקום לחשש בדבר אי צדק כלשהו שנגרם למבקש, הרי שלטעמי בית המשפט לתעבורה לא חרג מנורמת הענישה המקובלת, בהטילו על המבקש, בין היתר, עונש של תשעה חודשי מאסר לריצוי בפועל.

9. מן הראוי להוסיף, כי המסקנה לפיה אין מקום לדיון "בגלגול שלישי" במידת עונשו של המבקש, מקבלת משנה תוקף, לנוכח העובדה כי בית המשפט לתעבורה גזר את עונשו של המבקש בתוך טווח הענישה, עליו הוסכם במסגרת הסדר הטיעון. במקרה מעין זה, נקבע, לא אחת, כי יש צורך להצביע על נסיבות מיוחדות וחריגות, על מנת שערכאת הערעור תתערב בעונש המצוי בטווח הענישה המוסכם (ראו: ע"פ 6449/10 חן נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (29.5.2011)).

10. למעלה מן הנדרש, ייאמר, כי גם לגופו של עניין, אין בטענותיו של המבקש כל ממש. ראשית, אין בידי לקבל את טענת המבקש, הנוגעת לקביעת מתחם הענישה, ולכך שבית המשפט לתעבורה שגה עת קבע רף תחתון זהה לרף העליון שנקבע בטווח הענישה בהסדר הטיעון. במסגרת פסק דינו, התייחס בית המשפט המחוזי למתחם הענישה בנדון דידן, בקובעו, כי:



"הסדר הטיעון איפשר לתביעה לטעון לתקרת ענישה בת 10 חודשים. כאמור, בית משפט קמא לא חרג מכך ואף הקל כשהטיל 9 חודשים. בית משפט פעל לפי המתווה שנקבע בתיקון 113 ובחן גם את מתחם הענישה. קביעתו הייתה כי מתחם הענישה הראוי בתיק זה, ללא קשר להסדר הטיעון, נע בין 9 או 10 חודשי מאסר בפועל לבין 24 חודשי מאסר בפועל ואף בכך לא מצאנו כי נפלה שגגה. זהו מתחם ענישה ראוי המשקף את נסיבות העבירה בתיק הנוכחי. אם מכח הסדר הטיעון ואם מכח מתחם הענישה, נראה כי בית משפט לא החמיר עם המערער בצורה המצדיקה את התערבותו"

יש לציין, בהקשר זה, כי מתחם העונש ההולם אינו זהה בהכרח לטווח הענישה (ראו: ע"פ 3659/13 פלוני נ' מדינת ישראל (24.3.2014); ע"פ 512/13 פלוני נ' מדינת ישראל (4.12.2012)). לאחרונה קבע בית משפט זה, בפסק הדין בע"פ 5953/13 מדינת ישראל נ' דויד (6.7.2014), כי:

"אחר כל זאת, נוסף ונבהיר כי יש לדחות את הביקורת שמעלה אביטל כנגד האופן בו קבע בית המשפט המחוזי את גדרי מתחם העונש ההולם בעניינו וכנגד העובדה שמתחם זה אינו זהה לטווח הענישה עליו הסכימו הצדדים במסגרת הסדר הטיעון. כידוע, אין זהות בין השניים ו'בית המשפט אינו כבול לעונש עליו הסכימו הצדדים במסגרת הסדר טיעון, ועליו לבחון בהתאם לאמות המידה המקובלות, כאשר אליהן יתווספו, ואף יקבלו מקום מרכזי, השיקולים המתחייבים מקיומו של הסדר טיעון' [ראו: ע"פ גוני נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (3.2.2014) (להלן: עניין גוני)]. על בית המשפט לקבוע תחילה את מתחם הענישה בהתאם להוראות הדין ולמדיניות הענישה הנוהגת, בשלב הבא, להשוותו לטווח הענישה עליו הסכימו הצדדים, וככל שהטווח מאושר – לקבוע את העונש בהתחשב בהסדר הטיעון [ראו: ע"פ 512/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקאות 12-19 (4.12.2013); עניין גוני, פסקה 12]."

אשר על כן, דעתי כדעת ערכאת הערעור, ואיני רואה מקום להתערב בקביעתו, לעניין מתחם הענישה.

11. אשר לטענתו של המבקש, כי בקביעת מדיניות הענישה הנוהגת, התעלם בית המשפט לתעבורה ממקרים דומים, בהם הסתפקו גם בעונש של מאסר בעבודות שירות – הרי שדינה להידחות. בית המשפט לתעבורה נתן את דעתו, בהרחבה, לפסיקה מקלה יותר, והבהיר, כי נסיבותיו של מקרה זה אינן דומות לאלה שבפסקי הדין אליהם הפנה המבקש. מעבר לזאת, יצוין, כי גם אם ניתן היה למצוא גזרי דין מקלים יותר, בנסיבות הדומות לנסיבות התאונה, מושא בקשה זו, אין הדבר מעיד כי העונש אשר הושת על המבקש חורג באופן מהותי ממדיניות הענישה הראויה. כאמור לעיל, בית המשפט לתעבורה קבע, כי הרשלנות שהפגין המבקש היא ברף הגבוה, שכן המבקש לא הבחין במנוח כשהוא חוצה את מעבר החציה, מבעוד מועד; המבקש לא האט את רכבו ולא בלם אותו לפני מעבר החציה, בניגוד לדין; והמבקש התעלם מן התמרורים שהוצבו במקום. במצב דברים זה, סבורני כי לא נפל כל פגם בגזר הדין אשר הושת על המבקש, וכן בפסק דינה של ערכאת הערעור, אשר אישרה את גזר הדין.

12. בדומה, לא מצאתי ממש בטענתו של המבקש, לפיה הערכאות הקודמות לא נתנו כלל משקל לשיקולים שאינם קשורים בביצוע העבירה. לעניין זה, קבע בית המשפט המחוזי, כי:

"שקלנו את טיעוני הסנגור ולצערנו לא נאה לנו כי נוכל להתערב. אמרנו לצערנו משום שאנו ערים לגילו של המערער שהוא יליד 1936, לטרגדיה הקיימת גם מבחינתו, ולא רק מבחינת המנוח ומשפחתו, בעצם התרחשותה של התאונה. אנו ערים גם לאמור עמוד 4



בתסקיר שירות המבחן ואף לאמור בחווה"ד הנוספת אותה קיבלנו כראיה לקראת הדיון בפנינו, הכוונה לחווה"ד הפסיכיאטרית מיום 27.8.14 המפרטת את מצבו הנפשי הקשה של המערער. ראינו לנגד עינינו את כל האמור לעיל ועדיין לא נראה לנו כי נוכל להתערב"

לפיכך, אין לומר, כי בתי המשפט גזרו את עונשו של המבקש, בהתעלם מנסיבותיו הפרטניות, ובצדק, מצא בית המשפט המחוזי שלא להתערב בגזר דינו של בית המשפט לתעבורה.

בכל הנוגע לתסקיר שירות המבחן, מן הראוי להוסיף, כי בית המשפט אינו כבול להמלצת שירות המבחן, וזו נותרת בגדר המלצה. במסגרת מלאכת גזירת הדין, על בית המשפט לתת את דעתו למערך שיקולים רחב, והמלצתו של שירות המבחן היא אך שיקול אחד, מבין מגוון של שיקולים, בהם יש להתחשב בעת קביעת עונשו של נאשם (ראו: רע"פ 7257/12 סנדרוביץ' נ' מדינת ישראל (18.10.2012)).

12. סיכומי של דבר, לא מצאתי מקום לדון בעניינו של המבקש בהליך שיפוטי נוסף, והנני דוחה את הבקשה למתן רשות ערעור.

המבקש יתייצב לריצוי עונשו ביום 22.2.2015, עד לשעה 10:00, בימ"ר ניצן, או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון ועותק מהחלטה זו. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: 08-9787377 או 08-9787336

ניתנה היום, כ"ט בטבת התשע"ה (20.1.2015).

ש ו פ ט